

NAVRHOVANÉ ZMĚNY POSTGRADUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ LÉKAŘŮ

1

Zdeněk Mrozek

KARIM FN Olomouc
Česká lékařská komora

2004 - 2014

- Před deseti lety, pod údajným tlakem Evropské unie, jsme si nechali zrušit fungující vzdělávací systém a vytvořili nový „systém postgraduálního vzdělávání lékařů“.
- Původních devatenáct základních oborů se rozrostlo na více než čtyřnásobek (84 základních oborů).
- Dvoustupňový atestační systém byl rozložen a organizací vzdělávání byl zpočátku pověřen Institut postgraduálního vzdělávání lékařů, v současnosti je tato kompetence svěřena lékařským fakultám a IPVZ.

2004 - 2014

- Ze slibované miliardy korun ročně, která měla být určena na vzdělávání lékařů, zbyla na celou dobu vzdělávacího cyklu necelá třetina.
- Pomyslnou černou tečkou bylo zavedení poplatků za absolvování atestačních zkoušek.

SYSTÉM VZDĚLÁVÁNÍ – PŘÍČINA ODCHODU ABSOLVENTŮ

- Komplikovaný a stále se měnící systém specializačního vzdělávání je vedle špatného finančního ohodnocení hlavním důvodem, proč odchází do zahraničí bezprostředně po ukončení studia na LF v ČR.
- Bez zásadních změn v systému specializačního vzdělávání hrozí likvidace některých lékařských oborů a zdravotní péči není možno poskytovat v souladu s platným zákoníkem práce a evropskou směrnicí o pracovní době. (např. nahrazování lékařů s erudicí v oboru Urgentní medicína méně kvalifikovaným personálem)

2014

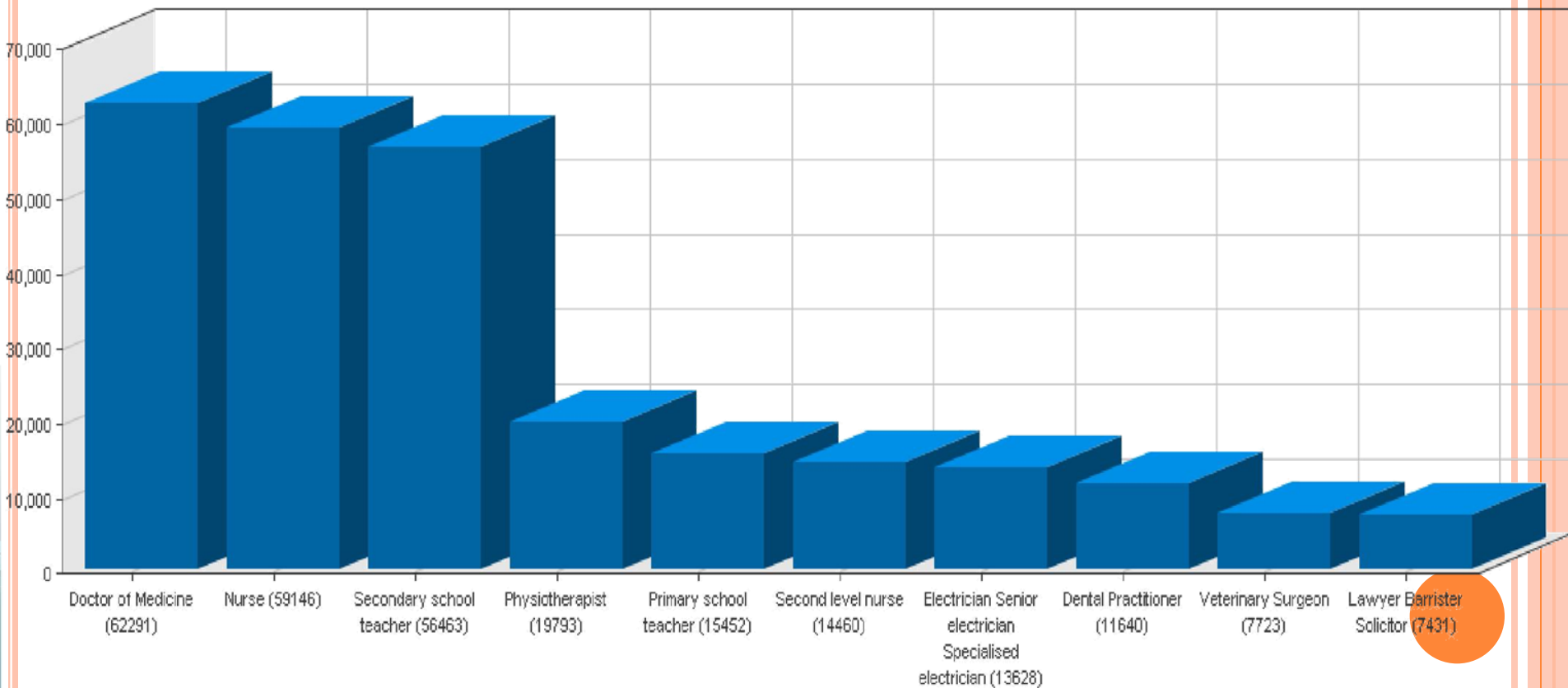
- Ministerstvo zdravotnictví připravuje návrh novely zákona č. 95/2004 Sb.
- Novela by měla vstoupit v platnost počátkem roku 2016.
- Za tímto účelem byla vytvořena pracovní skupina pro novou koncepci specializačního vzdělávání.

**Jaké změny požaduje Česká
lékařská komora???**

ZKRÁTIT VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

- Lékař může samostatně vykonávat odbornou činnost až po ukončení celého vzdělávacího cyklu - zpravidla až po pěti až sedmi letech.
- To vede k prohloubení nedostatku počtu erudovaných lékařů a prodloužení doby ekonomické nesamostatnosti mladých lékařů.
- Čeští lékaři jsou diskriminováni vůči lékařům, kteří získají specializovanou způsobilost v zahraničí (EU) a ta jim je automaticky uznána u nás.
- Délka specializační přípravy v ČR by měla být stanovena pokud možno na úrovni minimálních požadavků dle směrnice 2005/36/ES. (zpravidla 4-5 let).

Free movement of professionals (1997 – 2013) EU Commission data

AKREDITACE ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

- Akreditována by měla být zpočátku všechna registrovaná zdravotnická zařízení poskytující lékařskou péči v příslušném oboru, která splňují legislativní požadavky na personální a věcné vybavení.
- Současně by měla probíhat důsledná kontrola úrovně specializační přípravy a plnění povinností školícího zdravotnického zařízení.
- Pokud by pracoviště neposkytovala školencům to, k čemu se v žádosti o akreditaci zavazují, byla by jim dočasně akreditace odebrána.
- Zvýšit odpovědnost školitele za úroveň vzdělávání školence. (67% respondentů dotazníku zaměřeného na vzdělávání v oboru chirurgie uvedlo, že nebyli cíleně vedeni mentorem nebo školitelem)

AKREDITAČNÍ KOMISE

Změnit pravidla jmenování akreditačních komisí tak, aby se zvýšit podíl lékařů pracujících v jiných než fakultních nemocnicích.

- Navrhujeme tento systém nominace členů akreditačních komisí:
 - 1/3 jmenují lékařské fakulty.
 - 1/3 jmenují odborné společnosti.
 - 1/3 jmenuje Česká lékařská komora.

OBORY SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Do r. 2004 stačilo 19 základních oborů.
- V roce 2005 – bylo 84 základních oborů, nyní 46.
- Německo 33 oborů.

Parcelování medicíny vede ke snižování flexibility lékařů na trhu práce, prohlubuje jejich právní nejistotu a menší nemocnice nejsou schopny dodržet personální požadavky.

- Požadujeme snížit počet základních oborů na cca. 30-35.
- Definovat kompetence lékařů v jednotlivých oborech

KOMPETENCE OBORŮ

- Vnitřní lékařství x gastroenterologie, angiologie, nefrologie, kardiologie, endokrinologie, diabetologie.
- Otorinolaryngologie x dětská otorinolaryngologie.
- Anesteziologie resuscitace a intenzivní medicína x intenzivní medicína.
- Zrušit protiprávní požadavky certifikace na činnosti, které jsou již součástí jednotlivých oborů – EEG, EMG, některá sonografická vyšetření v perinatální péči.
- Při vzniku nového oboru jednoznačně definovat, které kompetence budou vyňaty z oborů již existujících.

VÝKONY POŽADOVANÉ V RÁMCI VZDĚLÁVÁNÍ

- Pokud je v rámci specializační přípravy požadováno provedení určitých výkonů, pak mohou být požadovány pouze realistické počty těchto výkonů a může jít pouze o výkony v současné praxi opravdu lékaři daného oboru prováděné. Chceme snížit požadavky, ale důsledně kontrolovat jejich plnění.
- Současný systém nutí a učí mladé lékaře podvádět.
- Při anonymním průzkumu zaměřeném na vzdělávání v oboru chirurgie 67,31% respondentů přiznalo, že se jim nepodařilo splnit na akreditovaných pracovištích požadovanou operativu danou specializačním programem.

ODBORNÝ DOHLED

Lékař se specializovanou způsobilostí může při úvazku 1,0 vykonávat dohled nad

- 1 lékařem po dobu absolvování kmene
- 2 lékaři po absolvování kmene.

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVACÍ KMENY

- Základní vzdělávací kmeny v délce 24 měsíců co nejvíce přizpůsobit seznamu původních tzv. I. atestací dle vyhlášky č. 77/1981 Sb.
- Definovat kompetence lékařů po absolvování základního kmene. V současné době lékař po absolvování kmene je stále kompetenčně na úrovni absolventa LF.
- **Absolvování kmene nenahrazuje atestaci!!!**

NAVRHOVANÉ ZÁKLADNÍ KMENY

- Anesteziologie a intenzivní medicína
- Dermatovenereologie
- Gynekologie a porodnictví
- Chirurgie
- Interní lékařství
- Klinická biochemie
- Lékařská mikrobiologie
- Neurologie
- Oftalmologie
- Ortopedie
- Otorinolaryngologie
- Patologická anatomie
- Pediatrie
- Psychiatrie
- Radiodiagnostika
- Radioterapie
- Urologie
- Všeobecné lékařství
- Hygiena a epidemiologie
- Stomatologie

SPECIALIZOVANÁ ZPŮSOBILOST

- **Specializovaná způsobilost opravňuje vykonávat samostatně činnost v oboru – ekvivalent I. atestace.**
- Pravidla pro získávání specializované způsobilosti upravuje směrnice 2005/36/ES.
- Specializovaná způsobilost neznamená automaticky nárok na výkon funkce vedoucího lékaře – primáře.

PRIMÁŘSKÉ LICENCE

- **K výkonu funkce vedoucího lékaře – primáře by měla být požadována delší praxe i vyšší odbornost (analogue původní II. atestace).**
 - Tuto oblast evropská směrnice neupravuje a proto je jen na nás, jaká pravidla stanovíme.
- Licence pro výkon funkce vedoucího lékaře – primáře vydává ČLK.

NÁSTAVBOVÉ OBORY

- Vrátit se k názvu „nástavbový obor“.
- **Některé obory v současnosti základní je třeba přeměnit v obory nástavbové.**
 - Celkový počet nástavbových oborů by neměl překročit cca. 40.
- Některé současné „certifikované kurzy“ je možné změnit ve funkční licence vydávané ČLK.

FUNKČNÍ LICENCE

- Právo provádět některé vysoce specializované výkony (výkony vyžadující speciální dovednosti) je třeba ve skutečně odůvodněných případech omezit požadavkem na získání tzv. funkční licence, kterou vydává ČLK.

STIPENDIA PRO MLADÉ LÉKAŘE

- Požadujeme zavedení daňových úlev nákladů spojených se vzděláváním lékařů.
- Stanovení maximálních cen „povinných“ vzdělávacích kurzů a stáží.
- Stát by měl financovat vzdělávání mladých lékařů prostřednictvím stipendií, vázaných na školence, ne na zdravotnické zařízení.

APROBAČNÍ ZKOUŠKY

- Česko se stává pro lékaře z neevropských zemí vstupní branou do EU.
- Aprobační zkoušky musí být na úrovni státních závěrečných zkoušek.
- Musí být ověřena znalost českého jazyka.

SHRNUTÍ

- Akreditovat registrovaná zdravotnická zařízení.
- Kontrola jejich činnosti s možností pozastavení akreditace.
- Délka vzdělávání dle požadavků EU.
- Redukovat počet oborů – základních i nástavbových.
- Definovat kompetence jednotlivých oborů.
- Realistické a přiměřené požadavky vzdělávacích programů.
- Atestace = specializovaná způsobilost = právo samostatně pracovat.
- Primářské licence ČLK.
- Státní stipendia, daňové úlevy.

- Systém specializačního vzdělávání nám nevytváří ministerstvo ani parlament a hlavně my sami – lékaři – jsme zodpovědni za to, v jakém je stavu.
- Vytvořme následující generaci přehledný a konzumovatelný systém, který vychová kvalitní a poctivé lékaře. Ti nás budou jednou léčit!!

SLEEPING POSITIONS

Engineer

Teacher

Programmer

Doctor